

חדשות מהארץ והעולם בעולם

עמותת אלנט פועלת באמצעות משלחות פרלמנטריות ודיאלוגים אסטרטגיים לחיזוק שיתוף הפעולה בין ישראל ומדינות אירופה, במיוחד על רקע השינויים הגיאופוליטיים כתוצאה מהמלחמה באוקראינה

ליאור נוביק 7 06:00 30/06/2023 דק' קריאה

עמותת אלנט פועלת באמצעות משלחות פרלמנטריות ודיאלוגים אסטרטגיים לחיזוק שיתוף הפעולה בין ישראל ומדינות אירופה, במיוחד על רקע השינויים הגיאופוליטיים כתוצאה מהמלחמה באוקראינה. ד"ר עמנואל נבון, מנכ"ל אלנט ישראל: "אירופה הפכה לשותפה מרכזית בתחומי צבא, מודיעין, אנרגיה וטכנולוגיה."

"אירופה עוברת מהפך", אומר המנכ"ל הנכנס של אלנט ישראל, ד"ר עמנואל נבון, "המלחמה באוקראינה מסמלת סוף עידן היסטורי באירופה, וישראל צריכה להיות מוכנה לשנות את התפיסה שלה כלפי מדינות אירופה."

אלנט נוסדה לפני כ-15 שנה במטרה לחזק את הקשרים ושיתופי הפעולה בין ישראל ואירופה. המשרד של אלנט בישראל מרכז את פעילות הארגון באמצעות משלחות ודיאלוגים עם פוליטיקאים בכירים, חברי פרלמנט, דיפלומטים, אישי ציבור ואנשי עסקים אירופיים, בשיתוף פעולה עם המשרדים של אלנט באירופה וארגון ידידי אלנט בארצות הברית. "הצרכים הביטחוניים והאנרגטיים של אירופה השתנו דרמטית בעקבות הפלישה הרוסית", מסביר ד"ר נבון את החשיבות בקיום משלחות אירופיות שמגיעות לישראל. "קנצלר גרמניה כינה את זה 'המהפך התפיסתי'."

אירופה מוכנה לשנות פאזה כלפי ישראל, שהפכה לשותפה מרכזית בתחום הצבאי, המודיעיני, וכמובן בתחומי האנרגיה והטכנולוגיה. אבל בשביל שזה יקרה, כאן בישראל צריכים להיות יותר פרואקטיביים."

בספרו האחרון, שפורסם לאחרונה בעברית, "הכוכב והשבט - היסטוריה דיפלומטית של ישראל" (הוצאות מערכות ומוזן), מקדיש ד"ר נבון את אחד הפרקים לסוגיה האירופית. המטרה של אלנט ישראל היא לסייע לישראל לנצל את אותם שינויים, בזכות הקשרים והמפגשים שהארגון מקיים. "מאז המלחמה באוקראינה אירופה נמצאת במשבר אנרגיה משמעותי", מדגיש ד"ר נבון, "יש רצון לצמצם את התלות בנפט, ובגז הטבעי הרוסי בפרט, וזה מחייב אותם לגוון את היבוא באמצעות גז טבעי מישראל. בנוסף, אירופה יודעת שאם היא רוצה להתקדם היא חייבת לפתח אנרגיות מתחדשות, וכאן ישראל נכנסת לתמונה כמובילה בתחום המחקר והפיתוח."

“הסכנה הרוסית גרמה למדינות רבות באירופה לשנות כיוון”, הוא מוסיף, “אם היית אומר לפני שנתיים לאזרח גרמני שיהיו מאה טנקים גרמניים באוקראינה שיילחמו ברוסיה, הוא היה אומר שזו הזיה מוחלטת. פוטינ שינה את אירופה באופן יסודי, לא רק בגלל שהוא למעשה הכניס טנקים גרמניים ואמריקאיים לאוקראינה, הפעולות שלו הובילו להרחבת גבולות נאט"ו, קודם עם פינלנד, ועוד מעט ההצטרפות של שוודיה. בנוסף, גרמניה פרסמה ממש לאחרונה אסטרטגיית ביטחון חדשה, משהו שלא נעשה כבר 50 שנה, שבה הוחלט על הגדלת ההוצאות הביטחוניות. זו אירופה חדשה, והתפיסה שלנו לגביה צריכה להתעדכן.”

“תפיסה מיושנת”

ד"ר נבון, מרצה ליחסים בינלאומיים באוניברסיטת תל אביב ועמית בכיר במכון ירושלים לאסטרטגיה ולביטחון, מדגיש כי על ישראל להביא בחשבון שינויים פוליטיים ואסטרטגיים המתרחשים באירופה.

“עד לפני כמה שנים התפיסה בישראל הייתה שצריך לחזק את הקשרים עם מדינות מזרח אירופה, כדי לנטרל את שאר מדינות אירופה”, מסביר ד"ר נבון, “צריך לעדכן את התפיסה הזאת. אין היום כמעט מדינות באירופה (למעט מקרים חריגים כמו אירלנד ובלגיה) שלא קשובות לישראל, שלא צריכות מאיתנו איזה ערך מוסף טכנולוגי או ביטחוני. דווקא המדינות שכביכול היו אמורות לסייע לנו, כמו הונגריה, בכלל פועלות לצד האינטרסים הרוסיים. צריך לזכור שחילות הים הגדולים שפועלים בימים התיכון ובמפרץ הפרסי נגד איראן הם של ארצות הברית, של צרפת ושל בריטניה. מנגד, הונגריה מטילה וטו על צירוף שוודיה לנאט"ו, ובמקביל פועלת לצמצום הסנקציות נגד רוסיה. הפער בין האינטרסים של ישראל ורוסיה עצום, וקיבלנו ראיה לכך בשיתוף הפעולה בין מוסקבה לטהרן.”

ד"ר נבון מסביר כי באירופה של היום יש שתי מדינות חריגות הנמצאות במסלול התנגשות מול האיחוד האירופי. במקרה שתי המדינות האלו, הונגריה ופולין, חולקות עם ישראל את הוויכוחים הפוליטיים והחברתיים הנוגעים לרפורמות במערכת המשפט.

“בשתי המדינות האלו הרשות המבצעת השתלטה על הרשות השופטת”, אומר ד"ר נבון, שמוסיף כי נגד הונגריה מופעלות סנקציות פנימיות בתוך האיחוד. “לאחרונה הבאנו משלחת פרלמנטרית מפולין לישראל”, הוא נזכר, “זו הייתה משלחת דו-מפלגתית, אז היו שם דעות מגוונות לגבי מה שקורה פה בישראל, ובאופן כללי מאוד עניין אותם לדעת על הרפורמה, כי יש להם מחלוקת דומה.”

ד"ר נבון מוסיף כי אף שהעמותה היא ארגון א-פוליטי, הם כן מנסים לסייע בהסברה לגבי המחלוקות בארץ סביב השאלה החוקתית: “אין ספק שהרכב הממשלה הנוכחית, לצד המהומות סביב השאלה החוקתית, לא מקל על הפעילות שלנו בחו"ל. לא נתקלנו עד כה בסירוב של חברי פרלמנט לבוא בגלל הרכב הקואליציה, אבל כן יש ביקוש במשלחות להביא דוברים שיסבירו את המחלוקת בישראל. מה שכן, ההתגייסות הנרחבת של החברה האזרחית בישראל בחודשים האחרונים הרשימה את אירופה, שראו חברה אזרחית חזקה, שלא מאפשרת העברת שינויים חוקתיים רדיקליים ללא הסכמה רחבה, שכן התאפשרו במדינות כמו הונגריה ופולין, והם מעריצים את זה.”

“דיאלוגים אסטרטגיים”

הפעילות של אלנט ברחבי אירופה מסייעת באופן מהותי בחיזוק הקשרים עם ישראל, ואחראית ללא מעט שיתופי פעולה רווחיים ועסקאות ביטחוניות, כמו רכישת חץ 3 על ידי גרמניה. “אנחנו שדולה פרו-ישראלית, כמו איפא"ק, אבל באירופה. יש לנו משרדים בלונדון, פריז, ברלין, בריסל וורשה”, אומר ד"ר נבון. “שתי הפעולות העיקריות שאנו עושים כדי לקדם את היחסים בין אירופה וישראל הן

להביא משלחות פרלמנטריות לארץ ולקיים דיאלוגים אסטרטגיים בין מקבלי החלטות אירופיים וישראליים. הפעולות שלנו נעשות בשיתוף פעולה מלא עם משרד החוץ. משרד החוץ חסר את המשאבים לממן פעילויות כאלו, הוא עוסק יותר במשלחות מדיניות של שרים, בעוד אנו עוסקים במשלחות פרלמנטריות."

ד"ר נבון מסביר כי חלק ניכר למימון פעילות העמותה מגיע מתורמים אמריקאים, באמצעות הסניף בניו יורק, שמבינים את החשיבות בקיום האירועים האלו. בנוסף, כל משרד באירופה משלים תרומות מגיוס מקומי: "אנחנו עמותה ללא מטרת רווח, שלא מקבלת מימון ממשלתי, והתורמים שלנו אלו אנשים שחשוב להם לחזק את הקשרים בין ישראל ואירופה, ומבינים את הפוטנציאל הטמון בעתיד של ישראל."

הוא מוסיף כי האימפקט של פעילות הארגון מורגש היטב: "בעבר 80% מחברי הקונגרס האמריקאי ביקרו בישראל, בעוד באירופה זה עמד על פחות מ-20%. כשאנחנו מביאים אנשי פרלמנט אירופיים, אפשר לראות איך הם מתרשמים מהאתגרים הביטחוניים של ישראל, ויתרה מכך, הפתרונות הטכנולוגיים המקומיים. האימפקט הוא מאוד חזק, וזה משנה את התפיסה שלהם במגוון נושאים."

ד"ר נבון נותן כמה דוגמאות, אחת מהן היא דיאלוג אסטרטגי עם רומניה, לא מדינה מרכזית באירופה, אבל מסתבר שהיא מדינה עם שדות גז. "הם גילו שדות גז בים השחור, והם מעוניינים להגן עליהם מפני התקפות רוסיות אפשריות", הוא מסביר, "עלה הרעיון שהם יפנו לחברות ישראליות בתחום הביטחון, דבר שלא היה קורה לולא הביקור של המשלחות ולולא הם היו רואים שאנו מתמודדים עם אתגרים דומים בדמות חיזבאללה."

"אלנט גם מילאה תפקיד מרכזי בעסקת רכישת חץ 3 על ידי גרמניה", מוסיף ד"ר נבון, "עוד לפני הלחימה באוקראינה ביקרה משלחת הפרלמנט הגרמני, שכללה את יו"ר ועדת הביטחון שלהם. הביקור היה ברפאל ובתעשייה האווירית, ושם החל התהליך של הגנה על החלל הגרמני, שנהיה היום סופר-רלוונטי בגלל הפלישה הרוסית לאוקראינה. לולא הביקור הזה, סביר להניח שהם היו פונים קודם לארצות הברית."

למרות ההתמקדות באירופה, ד"ר נבון אומר שהעמותה החלה לשלב גם מדינות ערביות לאחר החתימה על הסכמי אברהם ב-2020 בין ישראל ומספר מדינות ערב: "אנחנו לא מאבדים את הפוקוס על אירופה אלא מנצלים את הנורמליזציה הזאת לטובת היחסים בין ישראל ואירופה. הכוונה היא להראות לאירופים איך שותפות בין ישראל ומדינות כמו מרוקו או איחוד האמירויות יכולה לספק פתרונות לבעיות אירופיות, כמו אלה שבתחומי האנרגיה, החקלאות או התזונה. אסור לשכוח שבעוד ישראל מייצאת גז טבעי לאירופה, היא עושה את זה באמצעות תחנות הנזלה במצרים, כך שיש משמעות עמוקה להסכמים במזרח התיכון."

"אירופה עוברת שינויים משמעותיים, ואנחנו בישראל צריכים להתחיל לעבוד איתה בשלל נושאים", מסכם ד"ר נבון, "למשל מדינה כמו גרמניה, הסובלת ממחסור בחדשנות וטכנולוגיות. או בריטניה, שזקוקה לדיגיטיזציה וחדשנות במערכת הבריאות. מדינות כאלה, ורבות אחרות באירופה, מחפשות היום לעבוד מול ישראל."